

Nr 570.

Av herr **Kyling m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 140, angående anslag till landsfiskalerna m. fl.*

I avlåten proposition, nr 140, har Kungl. Maj:t förelagt riksdagen förslag rörande anslag till landsfiskalerna m. fl.

Enligt propositionen skola 55 landsfiskalstjänster och 28 landsfiskalsassistenttjänster indragas, varemot 16 biträdande landsfiskalstjänster nyinrättas. De landsfiskalsutbildade befattningshavarna reduceras sålunda med 67. Samtidigt föreslås 177 konstapeltjänster till indragning medan en ökning förordas med 90 kontoristtjänster och 147 kanslibiträdesbefattningar. Totalt minskas sålunda organisationens personal i löneställning över den reglerade befordringsgången med 7 personer.

Det säger sig självt att en dylik kvalitativ försvagning av personalen måste medföra allvarliga olägenheter och vara ägnad att minska organisationens effektivitet. 1947 års landsfiskalsutredning, på vars betänkande propositionen i huvudsak bygger, har föreslagit 102 nya kontoristbefattningar och en ökning med 163 kanslibiträdestjänster. Kungl. Maj:t har funnit att tre av dessa kontoristbefattningar böra utbytas mot landsfiskalsassistenttjänster. Efter denna jämkning skulle således 109 kontorister och 265 kanslibiträden motsvara vad som enligt landsfiskalsutredningens mening erfordras i en ändamålsenligt uppbyggd organisation. Detta innebär en ökning i förhållande till propositionens förslag med 24 och i förhållande till nuvarande organisation med 17 personer. Det bör dock påpekas att det här icke är fråga om någon ökning av det totala antalet biträden utan endast om en avvägning av tjänsterna mellan å ena sidan den reglerade befordringsgången och å andra sidan tjänsterna däröver.

Obestridligt är att en så kraftig beskärning av den landsfiskalsutbildade personalen som här föreslås måste kompenseras genom en relativt större ökning av den lägre kvalificerade personalen. Någon motivering för nedprutningen av utredningens förslag har icke lämnats i propositionen. Då redan den av utredningen föreslagna biträdesstaten ur befordringssynpunkt är oförmånlig i förhållande till andra biträdeskarriärer — exempelvis domsagornas — lär utredningens förslag icke ha frångåtts av några principiella skäl. Utredningens förslag har ju för övrigt granskats och godtagits av den speciella sakkunniginstansen på området, nämligen biträdesutredningen. Icke heller ekonomiska skäl kunna anföras som motiv för åtgärden, då ett realiserande av förslaget icke innebär någon kostnadsökning i jämförelse med nuvarande organisation.

Kungl. Maj:t har i motsats till landsfiskalsutredningen föreslagit inplacering av kontorist- och kanslibiträdestjänsterna på extra ordinarie stat. Tillräckliga skäl föreligga emellertid icke enligt vår mening för att här göra ett avsteg från en numera allmänt vedertagen praxis att göra de stadigvarande biträdestjänsterna ordinarie. Att låta hundratals ordinarie kontorsbiträden beklåda högre extra ordinarie tjänst och under tiden hålla vikarier i reglerad befordringsgång å deras tjänster måste anses föga rationellt. Vill man skapa garantier för att nyuppsättningen av kontorister och kanslibiträden sker med lämpligt urval kan detta ske genom lämpliga övergångsstadganden. I detta hänseende torde t. ex. kunna föreskrivas, att ordinarie kontorsbiträden å landsfiskalskontor samt sådana kanslibiträden, som tjänstgjort inom organisationen under så lång tid att de skulle ha vunnit ordinarie anställning därest de befunnit sig inom den reglerade befordringsgången, vid befordran omedelbart erhålla ordinarie tjänst. Nuvarande kontorister i Ce 13 och konstaplar i Ce 14 böra självfallet omedelbart kunna påräkna ordinarie anställning. Övriga synas böra tjänstgöra på prov under exempelvis något år innan frågan om ordinarieblivandet upptages till prövning.

För att möjliggöra en smidig övergång till den nya organisationen har landsfiskalsutredningen föreslagit, att vissa äldre landsfiskaler skulle beredas tillfälle till förtidspensionering. Pensionen borde bestämmas som om de vid sin avgång tillhört lönegrad Ca 27, d. v. s. den föreslagna nya bottenlönegraden. Såväl vid 1940—41 års omorganisation av landsfiskalstjänsterna som vid omreglering av häradsskrivar- och lantmäteriorganisationerna har pensionering skett efter dylika grunder. Något skäl att i förevarande fall göra undantag från en eljest tillämpad ordning kan så mycket mindre anses föreligga som ett genomförande av den redan 1948 föreslagna provisoriska löne-regleringen för landsfiskalerna, vilket hindrades av »lönestoppet», automatiskt skulle ha lett till den nu förordade pensionen. Det kan icke vara rimligt att de befattningshavare, som nu ifrågakomma till pensionering, genom detta uppskov med lönefrågans lösning skola berövas möjlighet till såväl högre lön som bättre pensionsförmåner. Gynnsamma villkor för pensioneringen kunna påräknas stimulera till avgång i sådan omfattning att en övergång till den nya organisationen kan ske utan allt för stora olägenheter. Den stagnation som i motsatt fall kan förväntas inträda i befordringshänseende är däremot ägnad att i hög grad försvåra övergången och kommer därjämte att avsevärt öka statsverkets utgifter i form av kostnader för omstationering av övertalig personal.

Under hänvisning till vad sålunda anförts hemställas,

att riksdagen ville besluta,

att antalet kvalificerade biträden i staten beräknas till 109 kontorister och 265 kanslibiträden;

att dessa tjänster upptagas såsom ordinarie i personalförteckningen för landsfiskalsorganisationen och i huvudsak fördelas på de olika landsfiskalsdistrikten enligt landsfiskalsutredningens förslag; samt

att pension till de landsfiskaler, som förtidspensioneras i samband med omorganisationen, skall utgå såsom om de vid avgången varit befattningshavare i lönegrad Ca 27.

Stockholm den 10 april 1951.

Folke Kyling.

Jöns Nilsson.

Verner Hedlund.

Sigfr. Nordkvist.